

Piotr Nita

Autorskie Liceum Artystyczne ALA
w Częstochowie

DEKADA DOŚWIADCZENIA ALA

Na początku był zachwyty i szaleństwo. Zachwyty nad ideą ujętą w koncepcji ALA oraz odrobina szaleństwa towarzysząca jej wdrażaniu. Taki nastrój panował podczas powoływania szkoły unikalnej, innej od wszystkich, jakie dotąd działały w Częstochowie. Tak 10 lat temu powstawała ALA Autorskie Liceum Artystyczne i Akademickie w Częstochowie. Dziś w 2013 roku nadszedł czas bilansów i podsumowań.

ALA to obecnie jedyna w swoim rodzaju, nowoczesna szkoła, w której dojrzewający, młody człowiek, realizuje swoje marzenia i pasje, rozwijając się zgodnie ze swoimi predyspozycjami i możliwościami. Tu, w szkole przyjaźnie wymagającej, odnajduje się jako humanista, artysta, naukowiec; wzbogaca swoje człowieczeństwo i buduje refleksyjną postawę do życia.

Założycielki ALA – Zofia Ściebura doświadczony pedagog pracujący w szkole publicznej oraz Dorota Wojciechowska, psycholog z wieloletnią praktyką pracy w poradni psychologiczno-pedagogicznej, obie szanowane w środowisku, z ustabilizowaną sytuacją zawodową i czerpiące satysfakcję z pracy, wspólnie przeżywały swoisty niedosyt i przytłoczenie barierami systemowymi. Stąd rozpoczęły się poszukiwania.

Artystyczny charakter szkoły wydawał się pomysłodawczyniom oczywisty. Przez sztukę młodzież może się wyrażać i mimowolnie odparowywać stres, napięcia i emocje. Absolwent ALA, nawet jeżeli nie pójdzie do szkoły artystycznej, co nie jest głównym celem szkoły, to po trzech latach nauki w ALA będzie bardziej śmiały, obyty i twórczy. Może korzystać z wielu zajęć artystycznych jako z odskoczni. Cztery godziny zajęć artystycznych dawały dużo większą szansę na rozwój zainteresowań. Ułatwiały również zarażenie się pasją, którą bardziej świadomie uczeń będzie mógł rozwijać w dorosłym życiu. Dlatego w ALA funkcjonują różnorodne kierunki artystyczne. Można więc zapisać się na kierunek muzyczny (wokalny lub instrumentalny), literacko-dziennikarski, teatralny, na grafikę komputerową, na kierunek projektowo-plastyczny, na fotografię artystyczną lub na ceramikę. Zwieńczeniem pracy artystycznej uczniów jest organizowana pod koniec każdego semestru uroczysta prezentacja twórczości (spektakle, koncerty, występy wokalne, projekcje, ekspozycje, wystawy i odczyty).

Wychodząc naprzeciw potrzebom rozwojowym i edukacyjnym uczniów, w ALA bez przerwy powstają nowe zajęcia artystyczne i alternatywne. Z takich też pobudek obok kierunków artystycznych uruchomione zostały w ALA również kierunki akademickie – nauki ścisłe – z rozszerzonym programem z matematyki; nauki przyrodnicze – z rozszerzonym programem z biologii lub geografii; nauki społeczne – z rozszerzonym programem z historii. Drugi przedmiot realizowany na poziomie rozszerzonym, uczniowie dobierają sobie sami, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami i wybranym kierunkiem studiów.

Priorytetem przy powstawaniu ALA było wyrażenie zdecydowanego NIE dla wyścigu szczurów. Założycielki ALA na pierwszym miejscu widziały **wychowanie do wolności poprzez dialog** i odkrywanie w sobie pasji.

Poszukiwania formuły takiej szkoły zaprowadziły Dorotę i Zofię do Wrocławia, do Mariusza Budzyńskiego.

W pierwszym zetknięciu się z Mariuszem Budzyńskim, założycielki częstochowskiej ALA zachwycone były faktem, że rozmowa w całości poświęcona była dobru uczniów i że cała organizacja szkoły jest temu podporządkowana. Mariusz wzbudzał zaufanie, wyrażał szacunek dla drugiego człowieka, emanował wewnętrznym spokojem, okazywał wiarę w ludzi. Dorocie i Zofii spodobała się jego postawa i filozofia. W podobny sposób rozumieli potrzeby rozwojowe, zgodni byli co do dawania możliwości wyboru, dawania szansy, by uczeń pokazał na co go stać, zamiast skupiać się na przyłapywaniu go na niewiedzy i „złym”

zachowaniu. To pochylenie się nad uczniem i wymagana od niego samodyscyplina i autorefleksja, bardzo zachęcały do podjęcia współpracy. W koncepcji wrocławskiej ALA, w jej statucie, jak i zaobserwowanej w praktyce jej działania Zofia i Dorota odkryły to, czego poszukiwały. Decyzja została podjęta – w Częstochowie ruszy ALA.

Od niedawna Dorota Wojciechowska jest dyrektorem Liceum ALA, a Zofia Ściebura dyrektorem Zespołu Szkół ALA. Od września 2011 w oparciu o doświadczenia ALA wypączkowała również **AGA** – Gimnazjum Artystyczne i Akademickie. Powstał tym samym Zespół Szkół ALA, którego organem prowadzącym nieustannie jest Towarzystwo Edukacji Otwartej (www.teo.org.pl).

Podwaliną pracy w ALA jest indywidualizacja w relacji z uczniem, czyli **tutoring**.

Konferencja pt. „ALA źródłem tutoringu szkolnego”, 2012

Tutoring jest to taka metoda edukacji, która bazuje na bezpośrednim spotkaniu tutora z uczniem. Tutor to osoba posiadająca wiedzę i doświadczenie oraz potrafiąca pracować w relacji „jeden na jeden”. Tutoring jest długofalowym procesem współpracy, nakierowanym na integralny – obejmujący wiedzę, umiejętności i postawy – rozwój podopiecznego. Uczeń samodzielnie wybiera tutora spośród kadry ALA. W tutoringowaniu można odnaleźć wiele odwołań do klasycznych założeń edukacyjnych (metodyka tutorska stosowana jest m.in. na uniwersytetach w Oksfordzie i Cambridge).

Misją ALA jest **przywracanie sensu edukacji** i wychowywanie ludzi do mądrego korzystania z wolności. Podobnie jak na początku, tak po 10 latach istnienia, ALA to szkoła dla osób nastawionych na rozwój i gotowych do pracy nad sobą, dla współpracujących, a nie walczących, dla rozumiejących, że wolność to przede wszystkim odpowiedzialność za własne wybory, świadomość i konsekwencja, a nie samowola; wreszcie to szkoła dla osób poszukujących autorytetów i przyjaciół.

Dysponując kadrami, bazą materiałową i pracownikami artystycznymi ALA zaczęła realizować projekty dostępne zarówno dla uczniów ALA jak i dla młodzieży spoza szkoły. Dwa projekty dotowane przez Urząd Miasta Częstochowa realizowane są cyklicznie od 2010 roku.

Teatr Integracyjny ALA, którym opiekuje się Piotr Nita, jest projektem uczniowskim zainicjowanym przez Pawła Bilskiego.

*Spektakl pt. „Piaskownica”
w wykonaniu uczniów ALA, 2011*

Jest to platforma spotkań uczniów częstochowskich szkół ponadgimnazjalnych i gimnazjów z osobami mniej dojrzałymi w wyniku swojej niepełnosprawności. Spotkania odbywają się w atmosferze wspólnych poszukiwań artystycznych – prób teatralnych. Teatr ma charakter wychowawczy, realizuje te same wartości i cele, które przyświecają ALA.

Spektakl pt. „Wariat i Zakonnica”

Drugim projektem ALA jest Konkurs Dobrej Piosenki „**ŚPIEWOBRANIE**”, który obejmuje przesłuchania utalentowanych wokalnie uczniów szkół z powiatu częstochowskiego, koncert galowy finalistów oraz liczne wydarzenia towarzyszące. Konkurs ten potwierdza silną muzyczną tożsamość szkoły. Spiritus movens „ŚPIEWOBRANIA” są dwie osoby – jego pomysłodawca Waldemar Ossowski oraz koordynator Piotr Nita. W realizację konkursu zaangażowanych jest wiele osób – nauczyciele, uczniowie oraz przyjaciele ALA.

Konkurs Dobrej Piosenki „Śpiewobranie”

*Prezentacja twórczości uczniów ALA
– 2012, Teatr S*

Nową inicjatywą jest w ALA Nocny Biwak Historyczny – działanie prezentujące niestandardowe podejście do historii i integrujące uczestników biwaku, których łączy wspólna pasja – historia. Pod opieką pedagogów z Gimnazjum AGA, w tym historyków, po raz trzeci odbyć można w tym roku ekscytującą podróż w przeszłość i poznać przy tym wielu nowych znajomych.

Nocny Biwak Historyczny, 2012

Uczniowie ALA angażują się w wiele inicjatyw organizowanych przez władze miasta Częstochowy. ALA brała udział w dwóch ostatnich Nocach Kulturalnych, w Festiwalu Frytka Off, w organizacji 33. Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Haliny Poświatowskiej. Uczniowie ALA realizowali również działania polegające na czytaniu małym dzieciom w bibliotekach publicznych na terenie Częstochowy oraz w wielu innych akcjach.

W czerwcu 2013 roku w Klubie Muzycznym Stacherczak świętować będziemy 10-lecie szkoły. Z tej okazji Waldemar Ossowski przygotuje specjalny występ estradowy – dzięki połączonym siłom uczniów ALA oraz absolwentów szkoły powstaje musical. Osoby zainteresowane zapraszamy do odwiedzania strony www.alacz.edu.pl oraz na profilu ALA na Facebooku. Szkołę można również odwiedzić osobiście – mieści się przy ul. Nadrzecznej 5 (w Częstochowie). Zapraszamy do ALA, do szkoły przyjaźni, samodzielnności i odpowiedzialności.

Piotr Nita

